

Muzeum
Narodowe
we Wrocławiu

Muzeum Narodowe we Wrocławiu jest instytucją
kultury prowadzoną przez Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Mecenas
Muzeum Narodowego
we Wrocławiu

Bank Polski

**Muzeum Narodowe we Wrocławiu
zaprasza na wystawę**

**Mikroświaty.
Obrazy w małych formatach ze zbiorów
Muzeum Narodowego we Wrocławiu**

9 grudnia 2025 – 22 marca 2026

Kuratorki: Anna Jezierska, Małgorzata Macura

Niewielki format to – poza wartościami artystycznymi czy historycznymi – jedyna cecha łącząca obrazy pokazywane na tej wystawie. Żaden z nich nie przekroczy wymiarów 40 x 40 cm!

Zaprezentowanych zostanie 130 dzieł podzielonych na kilkanaście grup tematycznych, takich jak np. Jan Stanisławski i uczniowie, Maria Niedzielska, Stanisław Dębicki, wizerunki malarzy, malarstwo niderlandzkie i jego oddziaływanie, widoki dawnego Wrocławia i Lwowa.

Pomysł na wystawę zrodził się z potrzeby zaprezentowania publiczności dzieł malarstwa znajdujących się w kolekcji muzealnej, które z powodu małych wymiarów często były pomijane w projektach ekspozycji stałych i rzadko pokazywane na wystawach czasowych. Zazwyczaj ukryte przed okiem widzów, w większości przechowywane są w magazynach ze względu na swoje „niedopasowanie” do koncepcji galerii stałych.

„Wiele z tych dzieł prezentuje doskonały poziom artystyczny oraz zaskakuje rozbudowaną, a nawet monumentalną kompozycją zamkniętą w niewielkim formacie” – mówi Małgorzata Macura, współkuratorka wystawy. „Dowodzą one, że mała powierzchnia nie ograniczała ekspresji twórczej artystów kojarzonych z płótnami o tradycyjnych wymiarach, nie stanowiła także przeszkody dla podejmowania podniosłych lub istotnych społecznie tematów. Warto zaznaczyć, że w niewielkich studiach artyści pozwalali sobie niekiedy na większą swobodę twórczą prowadzącą nawet do nowatorskich rozwiązań formalnych”.

Na wystawie będzie można zobaczyć dzieła znanych twórców, takich jak Artur Grottger, Jan Matejko, Aleksander Gierymski, Eużeniusz Geppert, Henryk Stazewski. Inne z kolei wyszły spod pędzla znakomitych, choć dziś nieco zapomnianych artystów, jak np. Émile

de Cauwer, Marie Spieler, Odo Dobrowolski, Stanisław Dębicki czy ostatnio odkrywana Maria Dulębianka. Najstarszym eksponatem jest włoski wizerunek Chrystusa z ok. 1525, a najnowszym „Parafraza/Apollo i Dafne” Łukasza Huculaka z 2021 r.

„Obrazy zróżnicowane pod względem stylistycznym, tematycznym, a także chronologicznym, podzieliłyśmy na 16 grup tematycznych” – mówi Anna Jezierska, współkuratorka wystawy. „Wśród nich wyodrębniłyśmy przykłady tendencji w sztuce, w których małe formaty były celowym wyborem artystów. Szczególne miejsce zajmuje tu twórczość Jana Stanisławskiego i zjawisko jego wpływu na artystów wywodzących się z kręgu jego uczniów, a także oddziaływanie sztuki niderlandzkiej XVII w. na kolejne epoki. Obfitowała ona w dzieła tzw. małych mistrzów oraz wykształciła motywy i schematy kompozycyjne, z którymi czerpali malarze w następnych stuleciach. Znane nazwiska splatają się z tymi zapomnianymi – skala obrazów zrównuje je w hierarchii i przypomina o tym, że historia sztuki ma swoje marginesy i peryferie, które przynoszą nierzadko interesujące odkrycia”.

„Wystawa pokazuje małe formaty dotąd w większości przechowywane w magazynach i odzwierciedla oblicze bogatej kolekcji Muzeum Narodowego we Wrocławiu z jej burzliwą historią” – mówi Piotr Oszczanowski, dyrektor Muzeum Narodowego we Wrocławiu. „Pokazuje część zbiorów odziedziczonych po muzeach dawnego Wrocławia, niektóre przykłady malarstwa polskiego przekazane do Wrocławia w 1946 r. ze Lwowa i Kijowa, a także obrazy, które bardzo świadomie nabywane były w latach powojennych. Daje możliwość – jakże pożądanego przez widzów – zajrzenia do magazynów i jest okazją do zaprezentowania obrazów nigdy wcześniej w muzeum niepokazywanych. Specjalnie na tę ekspozycję poddane zostały one konserwacji. Dzięki wytrwałej pracy konserwatorów ujawniły skrywane do tej pory walory artystyczne. Pozwala to przypuszczać, iż w przyszłości będą mogły znaleźć się na stałej galerii malarstwa Muzeum Narodowego we Wrocławiu”.

Interesującym uzupełnieniem ekspozycji będą przedmioty z innych kolekcji Muzeum Narodowego we Wrocławiu, które również zaskoczą widzów niewielkimi rozmiarami. Są to np. książka wydana w 1971 r., mierząca zaledwie 0,3 × 0,25 cm i uznawana w czasie wydania za najmniejszą książkę na świecie, maleńkie modele mebli czy miniaturowy aparat fotograficzny Minox B projektu Waltera Zappa o wymiarach 1,6 × 9,85 × 2,8 cm – modele takie używane były w fotografii szpiegowskiej.

Wystawie towarzyszyć będzie publikacja, w której znajdą się krótkie omówienia 30 wybranych obrazów z ich reprodukcjami, a na końcu lista wszystkich prezentowanych na wystawie obrazów.

Muzeum
Narodowe
we Wrocławiu

Muzeum Narodowe we Wrocławiu jest instytucją
kultury prowadzoną przez Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Mecenas
Muzeum Narodowego
we Wrocławiu

Bank Polski

Wybrane wydarzenia towarzyszące wystawie

➤ Orowadzania kuratorskie

Wstęp z biletem na wystawy czasowe, zapisy

■ 20.12, ś. 13.00

Prowadzenie: Anna Jezierska, Małgorzata Macura
(z tłumaczeniem na polski język migowy [PJM])

■ 10.01, ś. 13.00

Prowadzenie: Anna Jezierska, Małgorzata Macura

■ 31.01, ś. 14.00

Prowadzenie: Małgorzata Macura

■ 14.02, ś. 13.00

Prowadzenie: Anna Jezierska, Małgorzata Macura

■ 28.02, ś. 13.00

Prowadzenie: Anna Jezierska

■ 7.03, ś. 13.00

Prowadzenie: Anna Jezierska, Małgorzata Macura

■ 22.03, ś. 13.00

Prowadzenie: Anna Jezierska, Małgorzata Macura

➤ Wykłady

Wstęp wolny

■ 11.01, ś. 15.00

„Dziewczyna z perłą” i jej powinowaci
Prowadzenie: dr Beata Lejman

■ 17.01, ś. 15.00

„Przybrani cudacznie po karnawalemu”.
O dawnej modzie dziecięcej
Prowadzenie: dr Małgorzata Moźdzynska-Nawotka

■ 31.01, ś. 12.00

„... maleńki, jak te obrazki, co maluje Stanisławski”.
Opowieść o Janie Stanisławskim i jego szkole
malarstwa pejzażowego
Prowadzenie: Anna Jezierska

■ 14.02, ś. 12.00

Kolibry księgozbiórów. Rzecz o książkach
miniaturowych
Prowadzenie: dr Jakub Łubocki

■ 21.02, ś. 12.00

Powiększenie. Szkic, studium, replika:
małe formaty wobec większych kompozycji
Prowadzenie: Małgorzata Macura

■ 7.03, ś. 15.00

„Mali mistrzowie” – wielcy malarze
Prowadzenie: dr Beata Lejman

■ 14.03, ś. 12.00

W podróży malarskiej do „ojczyzny pejzażów”.
Szlaki, motywy, materiały malarza pejzażysty
w Italii w XIX wieku
Prowadzenie: dr Maria Nitka (ASP we Wrocławiu)

■ 21.03, ś. 15.00

Mikrokosmos Józefa Gielniaka
Prowadzenie: Justyna Chojnacka

➤ Zajęcia weekendowe dla dzieci i młodzieży

Wstęp z biletem za 10 zł, zapisy

■ 10.01, ś. 11.00

W mikroświecie Calineczki – zajęcia Sławomira
Ortyła dla dzieci w wieku 3–5 lat

■ 1.02, ś. 11.00

Wielka sztuka w małej ramie – warsztaty plastyczne
Karoliny Rzepki dla dzieci w wieku 6–12 lat

■ 14.02, ś. 15.00

W świecie wąskich uliczek i miniaturowych zaułków
– warsztaty plastyczne Grzegorza Wojturskiego dla
dzieci i młodzieży w wieku 10–15 lat

■ 21.03, ś. 11.00

Wiosenne spotkanie z pszczołką Mają – zajęcia
Sławomira Ortyła dla dzieci w wieku 3–5 lat

➤ Zajęcia muzealne dla grup zorganizowanych

■ Tematy w malarstwie – lekcja muzealna
dla przedszkolaków i dzieci z klas III–VI SP

■ Spotkanie z pszczołką Mają – warsztaty
dla przedszkolaków i dzieci z klas I SP

■ „Małe jest piękne” – malujemy miniaturowe
pejzaże lub martwe natury – warsztaty dla przed-
szkolaków i dzieci z klas I–III SP

■ W krainie polskich pejzaży – lekcja muzealna
dla dzieci i młodzieży z klas IV–VIII SP

■ Awangarda w malarstwie I poł. XX w. – lekcja
muzealna dla młodzieży z klas VI–VIII SP
oraz z klas szkół ponadpodstawowych